

Omaishoidontuen myöntämisperusteet

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystyöryhmä Soite

Sisältö

1. TUEN TARKOITUS JA SISÄLTÖ.....	2
2. TUEN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET	2
3. HOITOPALKKIO	3
4. OMAISHOIDON HOITOPALKKIOLUOKAT JA PERUSTEET TUEN MYÖNTÄMISELLE	4
5. HOITO- JA PALVELUSUUNNITELMA.....	6
6. OMAISHOITOSOPIMUS	6
7. OMAISHOIDON TUEN MAKSAMINEN	7
8. OMAISHOITAJAN LAKISÄÄTEINEN VAPAA	7
9. HOITOPALKKION MAKSAMISEN KESKEYTYS JA ALENTAMINEN	8
10. HOIDETTAVAN HOIDON JÄRJESTÄMINEN LAKISÄÄTEISEN VAPAAN AIKANA	8
11. OMAISHOIDON TUEN ASIAKASMAKSUT	9
12. HOITAJAA KOSKEVAT OHJEET	9
13. OMAISHOITAJAN ELÄKE- JA TAPATURMAVAKUUTUSTURVA	9
14. OMAISHOITOSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN JA PÄÄTTÄMINEN	10
15. YKSILÖLLINEN HARKINTA	10

1. TUEN TARKOITUS JA SISÄLTÖ

Omaishoito on vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Omaishoidontuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu ikäihmisen, vammaisen tai sairaan henkilön saamista tarvittavista sosiaalihuollon- ja terveydenhuollon palveluista kuten omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Omaishoidontuen saajana on hoidettava, ja omaishoidontukea maksetaan hoitajalle hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan välisen toimeksiantosopimuksen mukaisesti. Omaishoidonlain mukaan omaishoidontuesta on laadittava yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma.

Omaishoidontuki on sosiaalipalvelua, jonka järjestämisestä vastaa kunta. Se on kunnan yleiseen järjestämisvelvollisuuteen kuuluva taloudellinen tuki, jota kunta järjestää varaamiensa määrärahojen mahdollistamassa laajuudessa. Kunnalla on oikeus yleisohjeillaan määrällä tarkemmin, millä edellytyksillä ja minkä suuruisena omaishoidon tukea kunnassa järjestetään. Kunta voi priorisoida sitä, kenelle omaishoidontukea myönnetään, mikäli määrärahat eivät riitä tuen myöntämiseen kaikille hakijoille. Soiten omaishoidontuen myöntämisperusteissa kunnalla tarkoitetaan kuntayhtymää.

Näissä myöntämisperusteissa hoidettava tarkoittaa omaishoidettavaa ja hoitaja tarkoittaa omaishoitajaa.

2. TUEN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET

Omaishoidontuen tarkoituksena on mahdollistaa henkilön hoidon ja huolenpidon järjestäminen kotona tai muutoin kotiloissa. Edellytyksenä tuen myöntämiselle on, että;

-Henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotiloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa. Mikään yksittäinen diagnoosi/sairaus ei sinällään oikeuta omaishoidon tukeen, vaan tuen myöntämisen perusteena on huomattava erityishoidon tarve sekä hoidon sitovuus.

- Lasten ja nuorten omaishoidon tuen arvioinnissa huomioidaan lapsen ja nuoren ikätasoa vastaava päivittäinen hoivan, huolenpidon, ohjauksen ja valvonnan tarve.

-Hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidettavan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palvelujen avulla. Omaishoidossa päävastuu hoidosta on omaishoitajalla. Omaishoidontukea on mahdollista antaa myös ilman tukipalveluita, jos se katsotaan hoidettavan kannalta riittäväksi.

-Hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia. Hoitajana voi toimia täysi-ikäinen henkilö, joka kuntonsa ja terveytensä puolesta kykenee huolehtimaan hoito- ja palvelusuunnitelmassa sovituista hoidettavan tarpeista. Tehdessään päätös-

tä omaishoidontuesta kunnan tulee arvioida, selviytyykö omaishoitaja hoitoon liittyvistä tehtävistä. Arvioinnissa huomioidaan;

- omaishoitajan fyysinen ja psyykinen terveydentila, mahdolliset sairaudet ja niiden vaatima hoito.
- omaishoitajan toimintakyky ja voimavarat, kuten kyky selviytyä päivittäisistä perustoiminnoista ja arjen askareista kotona ja kodin ulkopuolella.
- omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää.
- Hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva ja omaishoidon tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista.

Omaishoidon tukea ei myönnetä, jos hoitajalla on päivittäisiä toimintoja haittaava dementoi-va sairaus, mielenterveyden ongelma, päihteiden väärinkäyttöä tai jos hoitajan terveydentila rajoittaa häntä toimimasta omaishoitajana, vaikka rinnalle voitaisiin järjestää riittävä määrä hoidettavalle tulevia palveluja ja tukea.

3. HOITOPALKKIO

Kunta / kuntayhtymä määrittelee, millä perusteella ja minkä suuruisena omaishoidontuen hoitopalkkioita kulloinkin maksetaan huomioiden tarkoitukseen varatut määrärahat ja lain asettamat vaatimukset. Lain mukaan hoitopalkkion taso määräytyy hoidon sitovuuden, hoidettavuuden ja vaativuuden mukaan ja lisäksi hoitopalkkion vähimmäismäärä on säädetty lailla (Laki omaishoidontuesta 937/2005, 5 §). Omaishoidontuen laissa on myös määritelty omaishoidontuen palkkio, jos omaishoitaja on hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana lyhytaikaisesti estynyt tekemästä omaa tai toisen työtä ja hoitajalla ei ole tältä ajalta vähäistä suurempia tuloja, oikeutta sairausvakuutuslain (1224/2004) 10 luvun mukaiseen erityishoitotuloon tai oikeutta vuorotteluvapaalain (1305/2002) 13 §:n mukaiseen vuorottelukorvaukseen.

Hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä määrää pienemmäksi, jos hoidon sitovuus on vähäisempää kuin mitä omaishoitotuen laissa 4 §:n 1 momentissa säädetään. Tällöin hoitaja ei ole yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin, ja hoidon ja huolenpidon tarve on vähäistä, taikka siihen on hoitajan esittämä erityinen syy.

Hoitopalkkio maksetaan omaishoitajalle ja se on verotettavaa tuloa. Hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella.

Hoidon sitovuus ja vaativuus määrittelevät aina maksettavan hoitopalkkion suuruuden. Jos hoidettavalle myönnetään hoitopalkkion ohella muita palveluja tai hän on osan vuorokaudesta muualla kuin kotona ja hoidon sitovuus ja vaativuus vähenevät oleellisesti hänelle myönnettyjen muiden tukien, palvelujen ja järjestettyjen vapaiden myötä, vaikuttaa se alentavasti hoitopalkkiomäärään siten, että hoitopalkkio maksetaan sen palkkioryhmän mukaan, joka vastaa hoidon sitovuutta ja vaativuutta. Mikäli hoidettavan tai hoitajan olosuhteissa

tapahtuu muutoksia kesken päätöksen voimassaoloajan, oikeutta omaishoidon tukeen ja hoitopalkkion määrään arvioidaan uudestaan.

4. OMAISHOIDON HOITOPALKKIOLUOKAT JA PERUSTEET TUEN MYÖNTÄMISELLE

HOIDETTAVAN TOIMINTAKYKY	HOIDON SITOVUUS
<p>Hoitopalkkioluokka A</p> <p>Paljon päivittäistä hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa tarvitsevat henkilöt</p>	
<p>Hoidettavan toimintakyky arvioidaan käytössä olevilla arviointimenetelmillä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RAI • Toimintakykykartoitus • Palveluntarvekartoitus 	<p>Hoidettava tarvitsee paljon hoitoa, huolenpitoa, ohjausta ja valvontaa useissa henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa. Henkilökohtaisia toimintoja ovat mm. ruokailu, lääkehoito, liikkuminen, pukeutuminen, wc-käynnit, peseytyminen ja muu hygienian hoito. Hoidon- ja huolenpidontarve on jatkuvaa.</p> <p>Hoidettava voi asua yksin ja voi olla lyhyehkön aikaa yksin päivittäin eikä tarvitse säännöllisesti apua yöllä. Hoidettava tarvitsee hoitajan apua kuitenkin useita kertoja päivässä.</p> <p>Päävastuu hoidosta on omaishoitajalla.</p> <p>Omaishoidontuen vaihtoehtona olisi palveluasuminen. Mikäli hoidettava ei olisi omaishoidon piirissä, hän tarvitsisi yksin asuessaan runsaasti päivittäisiä koti- ja tukipalveluja. Hoidon sitovuus on siten verrattavissa palveluasumiseen tai tehostettuun kotihoitoon.</p>
<p>Hoitopalkkioluokka B</p> <p>Runsasta päivittäistä hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa tarvitsevat henkilöt</p>	

<p>Hoidettavan toimintakyky arvioidaan käytössä olevilla arviointimenetelmillä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RAI • Toimintakykykartoitus • Palveluntarvekartoitus 	<p>Hoidettava tarvitsee runsaasti hoitoa, huolenpitoa, ohjausta ja valvontaa useimmissa henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa. Hoidettava ei kykene itsenäiseen asumiseen. Hoidettava tarvitsee hoitajan apua vuorokauden eri aikoina, säännöllisesti myös yöllä.</p> <p>Omaishoitaja tekee itsenäisesti hoidettavan tarvitsemia säännöllisiä vaativia sairaanhoidollisia toimenpiteitä.</p> <p>Päävastuu hoidosta on omaishoitajalla.</p> <p>Omaishoidontuen vaihtoehtona olisi tehostettu palveluasuminen.</p>
<p>Hoitopalkkioluokka C</p> <p>Jatkuvaa ympärivuorokautista runsasta hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa tarvitsevat erityisen vaikeasti vammaiset tai sairaat henkilöt</p>	
<p>Hoidettavan toimintakyky arvioidaan käytössä olevilla arviointimenetelmillä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RAI • Toimintakykykartoitus • Palveluntarvekartoitus 	<p>Hoidettava tarvitsee hoitoa, huolenpitoa, ohjausta ja valvontaa kaikissa henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa. Erityisen vaikeavammaiset tai vaikeasti sairaat hoidettavat, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista hoitoa.</p> <p>Omaishoitaja asuu omaishoidettavan kanssa eikä hoidettavaa voi jättää ilman valvontaa. Hoitotyö edellyttää hoitajan kokopäiväistä työpanosta ja hoitovastuuta ympärivuorokautisesti.</p> <p>Omaishoidon tuen vaihtoehtona olisi pysyvä laitoshoido, sairaalahoito tai vaikeasti vammaiselle henkilölle tarkoitettu erityistason vaativa tai tehostettua palveluasumista tarjoava asumisyksikkö. Vaihtoehtoisesti omaishoitaja on mahdollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana lyhytaikaisesti estynyt tekemästä omaa ansiotyötään.</p>

<p>Erityismaksuluokka D</p> <p>Jatkuvaa ja ympärivuorokautista runsasta hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa tarvitsevat henkilöt (vaikeasti vammaiset tai sairaat henkilöt). Edellyttää hoitajan kokopäiväistä läsnäoloa ja hoitajan jäämistä pois omasta ansiotyöstään.</p>	
<p>Hoidettavan toimintakyky arvioidaan käytössä olevilla arviointimenetelmillä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RAI • Toimintakykykartoitus • Palveluntarvekartoitus • Palvelusuunnitelma <p>Palkkion määrä harkitaan aina tapauskohtaisesti. Palkkio voi olla vähintään KVTES :in mukaisen henkilökohtaisen avustajan kk-palkka. Päätös tehdään pääsääntöisesti määräaikaisena enintään 6 kk kerrallaan.</p>	<p>Hoidettava tarvitsee hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa kaikissa henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa. Hoidettava asuu hoitajan luona eikä hoidettavaa voi jättää ilman valvontaa. Hoitotyö edellyttää hoitajan kokopäiväistä työpanosta ja hoitovastuuta ympärivuorokautisesti, eikä hoidettavalla ole käytössä kodin ulkopuolista apua.</p> <p>Omaishoidontuen vaihtoehto olisi laitoshoido tai tehostettu palveluasuminen.</p>

5. HOITO- JA PALVELUSUUNNITELMA

Omaishoidontuesta on laadittava yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa kirjallinen hoito- ja palvelusuunnitelma / asiakassuunnitelma (omaishoidon tuen suunnitelma).

Hoitajalla on velvollisuus tiedottaa hoidettavan toimintakyvyssä ja hoidossa tapahtuvista muutoksista omaishoidontuen yhteyshenkilölle, Omais- ja perhehoitokeskukseen tai vammaispalveluun. Mikäli hoitaja laiminlyö tämän ilmoitusvelvollisuuden, peritään liikaa maksettu omaishoidontuki takaisin.

6. OMAISHOITOSOPIMUS

Omaishoidontuesta laaditaan omaishoitajan ja kunnan välillä toimeksiantosopimus, johon kirjataan hoitopalkkion määrä ja maksutapa ja oikeus hoitajalle järjestettävistä vapaapäivistä.

Koska kyseessä on toimeksiantosopimus, ei omaishoitaja ole työsopimuslain tarkoittamassa työsuhteessa kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan.

Omaishoitolain 8 §:n mukaan omaishoitosopimus on voimassa toistaiseksi. Erityisistä syistä sopimus voidaan tehdä määräaikaisena. Sopimusta tarkistetaan hoidon kestoa tai sisältöä koskevien muutosten vuoksi, tai jos siihen muutoin on aihetta. Omaishoidontuesta tehtävään sopimukseen liitetään hoidettavaa koskeva hoito- ja palvelusuunnitelma.

Kunta voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden kuukauden (2 kk) ja omaishoitaja seuraavan yhden kuukauden (1 kk) kuluttua. Irtisanomisajasta riippumatta omaishoitosopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito käy tarpeettomaksi johtuen hoidettavan terveydentilan muutoksista. Sopimus voidaan myös purkaa välittömästi, mikäli katsotaan, että omaishoidontuen sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyttä tai turvallisuutta.

Soite järjestää omaishoitajille hyvinvointi- ja terveystarkastuksia. (Omaishoitolaki 3a § 2 mom.). Soite järjestää myös koulutusta ja valmennusta omaishoitajille. Koulutuksen ja valmennuksen tuottamisesta voi vastata muukin toimija, kuten järjestö.

7. OMAISHOIDON TUEN MAKSAMINEN

Omaishoidontuki myönnetään hakemuksen saapumiskuukauden alusta. Omaishoidon palkkio voidaan maksaa vasta sen jälkeen, kun omaishoitaja on allekirjoittanut ja palauttanut omaishoitosopimuksen. Hoitopalkkion maksupäivä on hoitokuukautta seuraavan kuukauden 15. päivä. Hoitopalkkio on veronalaista tuloa, jonka vuoksi omaishoitajan tulee toimittaa uusi verokortti vuosittain.

8. OMAISHOITAJAN LAKISÄÄTEINEN VAPAA

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme (3) vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- tai terveystalvakuja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta.

Kunnan määriteltäväksi jää, mitä tarkoitetaan vähäisillä keskeytyksillä. Näissä myöntämisperusteissa vähäisillä keskeytyksillä tarkoitetaan, että oikeus lakisääteiseen vapaaseen väistyy, mikäli hoito keskeytyy pidemmäksi aikaa kuin 7 vuorokautta/ kuukaudessa.

Laissa ei ole säännöksiä siitä, milloin kertyneet vapaat tulisi pitää kyseessä olevan kalenterivuoden aikana, vaan kunta/kuntayhtymä voi tämän määritellä. Näissä myöntämisperusteissa on pääsääntönä, että omaishoitajalla on oikeus pitää kertynyt vapaa joko kuukausittain tai kerätä niitä pitempää vapaata varten neljän (4) kuukauden aikana eli omaishoidon vapaita voi pitää suoraan takautuvilta kolmelta (3) kuukaudelta. Lähtökohtana pidetään sitä, että omaishoitajan vapaiden tarkoitus on tukea omaishoitajan jaksamista ja siksi on ensiarvoisen tärkeää, että vapaapäivät pidetään säännöllisesti ja sovitusti.

Jos omaishoidon tukea saava on suunnitellusti ympärivuorokautisessa perhehoidossa, laitoshoidossa tai muussa vastaavassa 3 vuorokautta kuukaudessa, kyseinen hoito korvaa omaishoitajan lakisääteisille vapaapäiville annettavan hoidon. Omaishoitajalla on velvollisuus ilmoittaa keskeytyksestä omaishoidon tuen yhteyshenkilölle, omais- ja perhehoitokeskukseen tai vammaispalveluihin.

9. HOITOPALKKION MAKSAMISEN KESKEYTYS JA ALENTAMINEN

Omaishoidon lain mukaan hoitopalkkion määrä ei vähene omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajalta tai alle vuorokauden pituisilta satunnaisilta vapailta. Jos omaishoito keskeytyy hoidettavan sairaalahoidosta / terveydentilasta johtuvasta syystä tilapäisesti, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden suoja-ajan kuluttua. Hoitopalkkion maksaminen muilta keskeytysajoilta on kunnan/kuntayhtymän päätettävissä.

Näissä myöntämisperusteissa hoitopalkkion suoja-aika on neljä (4) päivää, jos hoito keskeytyy hoidettavan tilapäishoitajakson johdosta. Aina kuitenkin käytetään ensin omaishoidon vapaat, joita ei lasketa keskeytykseen. Omaishoidon tuen palkkion maksatus keskeytyy tilapäisesti, kun on käytetty omaishoidon vapaat ja suoja-aika 4 päivää.

Muita hoidon suoja-aikoja ei ole. Hoitopalkkion maksaminen keskeytyy tilapäisesti heti kun omaishoidontarve tilapäisesti keskeytyy.

10. HOIDETTAVAN HOIDON JÄRJESTÄMINEN LAKISÄÄTEISEN VAPAAN AIKANA

Kunnan/kuntayhtymän on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana. Hoidettavalla tai omaishoitajalla ei ole ehdotonta oikeutta valita vapaan aikaista hoitomuotoa. Järjestettävän palvelun muodon ja järjestämistavan päättää kunta/kuntayhtymä.

Hoidon järjestämistä hoitajan vapaan ajalle voidaan toteuttaa seuraavilla tavoilla:

- Kunta osoittaa hoidettavalle hoitopaikan hoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi. Kunnassa hoitopaikka osoitetaan ensisijaisesti kunnan omissa tilapäishoitopaikoissa. Soite voi osoittaa hoidon myös ostopalveluna kunnan sopimusyritysten kanssa. Ostopalveluyrityksiä käytetään kunnan ostopalvelun sopimusyrityksessä päätöksen mukaisesti.
- Omaishoidettavan tai –hoitajan valitsema muu omainen tai läheinen voi toimia sijaishoitajana. Kunta tekee sijaishoitajan kanssa omaishoitolain 3 §:n 3 kohdassa säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta (Omaishoitolaki 4a §, sosiaalihuoltolaki 27b § 3 mom.).
- Kunta voi käyttää myös perhehoitoa hoidon järjestämiseksi, mikäli perhehoitoperhe on käytettävissä (Perhehoitolaki 265/2015).

- Erityisistä syistä voidaan omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana hoidettavan hoito järjestää asiakkaan kotiin järjestettyjen tukipalvelujen avulla.

11. OMAISHOIDON TUEN ASIAKASMAKSUT

Asiakasmaksulain 6 b § mukaan kunnalla/kuntayhtymällä on oikeus periä maksuja hoidettaville annettavista palveluista omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana. Kunnassa/kuntayhtymässä hoidosta peritään asiakasmaksulain mukainen asiakasmaksu.

Mikäli kuntayhtymä järjestää omaishoitoon liittyviä muita sosiaali- ja terveystalvuuja, peritään niistä asiakasmaksulain mukaiset kotihoidon maksukyvyn perusteella määräytyvät maksut. Tämä koskee esim. lakisääteisten omaishoitajan vapaapäivien lisäksi järjestettäviä vapaapäiviä ja niistä perittäviä maksuja.

Palvelusta perittäviä maksu voidaan alentaa tai poistaa asiakasmaksulain 11 §:n nojalla.

12. HOITAJAA KOSKEVAT OHJEET

Omaishoitajaksi soveltuu henkilö, jonka hoidettava on hoitajakseen kirjallisesti hyväksynyt. Omaishoitajan tulee olla myös ikänsä, toimintakykynsä ja elämäntilanteensa puolesta soveltuva tähän tehtävään. Omaishoitaja voi olla omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö. Omaishoitaja ei ole työsuhhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan/ kuntayhtymään eikä hoidettavaan.

Omaishoitajan tulee olla vähintään 18-vuotias ja hänen on terveytensä ja toimintakykynsä puolesta kyettävä suoriutumaan omaishoitotehtävistä (ks. kappale 2.). Tarvittaessa kuntayhtymä voi pyytää lääkärinlausuntoa hoitajan soveltuvuudesta omaishoitajaksi.

13. OMAISHOITAJAN ELÄKE- JA TAPATURMAVAKUUTUSTURVA

Omaishoitaja ei ole työsopimuslain (55/2001) tarkoittamassa työsuhhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan.

Omaishoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaisissa (549/2003).

Omaishoidontuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen kunnan on otettava tapaturmavakuutuslain (608/1948) 57 §:n mukainen vakuutus hoitajalle.

---

14. OMAISHOITOSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN JA PÄÄTTÄMINEN

Sopimusta tulee tarkistaa hoidon kestoja tai sisältöä koskevien muutosten johdosta tai mikäli siihen muutoin on aihetta.

Vuosittain omaishoidontuen piirissä oleville lähetetään vuodevaihekysely, jolla tarkistetaan asiakkaan ja hoitajan nykytilannetta ja varmistetaan, että omaishoidon tukena ovat riittävät tukipalvelut. Tarvittaessa tehdään kotikäynti hoito- ja palvelusuunnitelman tarkistamiseksi.

Sopimus päättyy ilman irtisanomista sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi tai hänet siirretään pitkäaikaiseen hoitoon osastolle, tehostettuun palveluasumiseen tai laitoshoidon.

Omaishoitosopimus voidaan puolin ja toisin irtisanoa päättymään. Hoitajan irtisanoutumisaika on yksi (1) kuukausi ja kunnan irtisanomisaika on kaksi (2) kuukautta irtisanomista seuraavasta kuukaudesta.

Ennen kuin kunta irtisanoo sopimuksen, kuullaan asiakasta ja hoitajaa. Mikäli hoidossa on havaittu puutteita, jotka voidaan korjata, voidaan antaa määräaika puutteen korjaamiselle.

Sopimus voi olla myös määräaikainen, jolloin se päättyy määräajan kuluttua umpeen ilman eri päätöstä. Sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi, jos hoidettavan terveys ja/tai turvallisuus vaarantuisi, mikäli sopimusta jatketaan. Hoitajaa ja hoidettavaa kuullaan ennen sopimuksen purkamista. Mikäli tiedetään, että puute ei ole korjattavissa, voidaan sopimus purkaa välittömästi kuulemisen jälkeen.

15. YKSILÖLLINEN HARKINTA

Omaishoidontukea myönnetään omaishoidontukea koskevan lain ja asetuksen sekä tämän ohjeen mukaisesti. Päätöksenteossa käytetään yksilöllistä harkintaa hoidettavan hoidolliset ja huolenpidolliset tarpeet huomioon ottaen.